

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.11.2018, sp. zn. 8 Tdo 1365/2018, ECLI:CZ:NS:2018:8.TDO.1365.2018.1

Číslo: 26/2019

Právní věta: V případě, že odvolací soud z podnětu odvolání proti rozsudku rozhodne, že nejde o žalovaný, ani o jiný trestný čin, a věc postoupí jinému příslušnému orgánu podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., je povinen v odůvodnění rozhodnutí uvést argumenty, o něž uvedený závěr opírá tak, aby vyhověl podmínkám stanoveným v § 134 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. I v případě, že je věc postupována k projednání skutku jako možného přestupku, odvolací soud pro závěr o tom, že nejde nejen o žalovaný, ale ani o žádný jiný trestný čin, se musí vypořádat se všemi zákonnými znaky trestných činů, které přicházejí v úvahu, a s důvody, pro které takový skutek tyto znaky nenaplnuje.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.11.2018

Spisová značka: 8 Tdo 1365/2018

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení o odvolání, Usnesení

Předpisy: § 134 odst. 2 tr. ř.
§ 257 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání nejvyššího státního zástupce podanému v neprospěch obviněného O. H. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2018, sp. zn. 7 To 214/2018, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 2 T 109/2017, jakož i další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 16. 4. 2018, sp. zn. 2 T 109/2017, byl obviněný O. H. uznán vinným zločinem násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, jehož se dopustil tím, že dne 9. 1. 2017, v době okolo 15:40 hodin, v XY, ve 3. patře budovy sídla Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky pro hl. město P., kontaktním pracovišti pro XY, poté, co nejprve vstoupil společně se svou partnerkou M. M. a jejich nezletilou dcerou

XXXXX (pseudonym), kterou držel v náručí, bez vyzvání do kanceláře referentky dávek státní sociální podpory A. N., která zpracovávala a vyřizovala žádost M. M. o přiznání dávky státní sociální podpory v podobě příspěvku na bydlení, a dožadoval se, společně s M. M., křikem a za pomoci vulgarit zejména v podobě „Ty kundo, Ty píčo“ po A. N., o níž jednoznačně věděl, že je zaměstnankyní Úřadu práce vyřizující žádost jeho partnerky o přiznání příspěvku na bydlení, sdělení důvodu, proč doposud M. M. nebyla dávka státní sociální podpory vyplacena, na což reagovala A. N. tak, že se snažila obviněného z kanceláře vykázat, a to jednak z důvodu nevhodného a neslušného chování a jednak z důvodu nutnosti dokončení pracovní činnosti spojené s předchozím klientem, obviněný však opakované výzvy k opuštění kanceláře neuposlechl, načež když se ke kanceláři A. N. dostavila poškozená V. B., vrchní referentka a ověřovatelka dávek státní sociální podpory, do jejíž pracovní náplně mimo jiné patří i být přítomna a nápomocna při jednání v konfliktních situacích, neboť zaregistrovala, stejně jako i žadatelé o dávky státní sociální podpory čekající na chodbě před kanceláři A. N., hlučné a nevhodné chování ze strany obviněného, odehrávající se mezi otevřenými dveřmi kanceláře A. N., směřoval obviněný vulgarity též proti V. B., která obviněného, jenž i nadále držel svou nezletilou dceru v náručí, oslovila s prosbou, aby se choval slušně a nehovořil vulgárně, neboť je na úradě, kde jsou přítomny i malé děti, obviněný na to poškozené V. B., ohledně níž mu bylo zřejmé, již jen ze jmenovky umístěné na oblečení poškozené, že jde o zaměstnankyni Úřadu práce, řekl: „Ty drž taky hubu, Ty kundo malá,“ posléze, když se podařilo poškozené V. B. obviněného, který stále odmítal opustit prostor kanceláře A. N. a zároveň i ignoroval opakované výzvy ke slušnému jednání obejít a stoupnout si zády ke dveřím vedoucím do kuchyňky, se obviněný otočil a plivl poškozené ze vzdálenosti asi 50 cm do obličeje, kdy v důsledku tohoto jednání poškozená od sebe chtěla obviněného odstrčit tak, aby na ni nezaútočil, ale nedopatřením a shodou náhod se zřejmě dotkla i nezletilé XXXXX, kterou měl obviněný pořád v náručí, kde ji přidržoval levou rukou, což obviněný využil jako záminky k tomu, aby poškozenou napadl úderem pravé ruky, směřovaným do oblasti nosu, přičemž v důsledku úderu, po kterém začala poškozené téct z nosu krev, poškozená narazila hlavou do skleněné výplně dveří, u nichž stála zády, hlavou skleněnou výplň rozbila, a tímto jednáním obviněný O. H. způsobil poškozené V. B. zranění v podobě podvrtnutí krční páteře středního stupně, s přítomností blokového postavení krčních obratlů páteře a svalových zatvrdlin podél krční páteře, jež z hlediska soudně lékařského dosahuje intenzity ublížení na zdraví a které zraněnou osobu omezuje v běžném způsobu života obvykle po dobu okolo tří týdnů, bolestmi a omezením hybnosti krční páteře, pro které obvyklá doba trvání pracovní neschopnosti činí okolo dvou až tří týdnů, přičemž poškozené V. B. bylo způsobeno i další poranění v podobě podkožního krevního výronu na přední straně levého stehna, které nedosahovalo intenzity ublížení na zdraví, jež jí způsobila M. M., která ji nakopla do stehna, přičemž obviněný zároveň poškozením jednokřídlových prosklených interiérových dveří způsobil majiteli budovy, jímž je Městská část XY, škodu ve výši 2 157 Kč.

2. Za tento zločin byl obviněný O. H. podle § 325 odst. 2 tr. zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou roků, jehož výkon mu byl podle § 84 tr. zákoníku za podmínek uvedených v § 81 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen, a podle § 85 odst. 1 tr. zákoníku mu byla stanovena zkušební doba čtyři roky, za současného vyslovení dohledu probačního úředníka. Rovněž bylo rozhodnuto o náhradě škody.

3. Městský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 20. 6. 2018, sp. zn. 7 To 214/2018, z podnětu odvolání obviněného podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. uvedený rozsudek zrušil v celém rozsahu a podle § 222 odst. 2 tr. ř. postoupil úřadu Městské části Praha 9 skutek obžalobou kvalifikovaný jako zločin násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že

dne 9. 1. 2017, v době okolo 15:40 hodin, v XY, v ulici XY, ve 3. patře budovy sídla Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky pro hl. město P., kontaktním pracovišti pro XY, poté, co nejprve

vstoupil společně se svou partnerkou M. M. a jejich nezletilou dcerou XXXXX, kterou držel v náručí, bez vyzvání do kanceláře referentky dávek státní sociální podpory A. N., která zpracovávala a vyřizovala žádost M. M. o přiznání dávky státní sociální podpory v podobě příspěvku na bydlení, a dožadoval se, společně s M. M., křikem a za pomoci vulgarit zejména v podobě „Ty kundo, Ty píčo“ po A. N., o níž jednoznačně věděl, že je zaměstnankyní Úřadu práce, vyřizující žádost jeho partnerky o přiznání příspěvku na bydlení, sdělení důvodu, proč doposud M. M. nebyla dávka státní sociální podpory vyplacena, na což reagovala A. N. tak, že se snažila obviněného z kanceláře vykázat, a to jednak z důvodu nevhodného a neslušného chování obviněného a jednak z důvodu nutnosti dokončení pracovní činnosti spojené s předchozím klientem, obviněný však opakovaně výzvy k opuštění kanceláře neuposlechl, načež když se ke kanceláři A. N. dostavila poškozená V. B., vrchní referentka a ověřovatelka dávek státní sociální podpory, do jejíž pracovní náplně, mimo jiné, patří i být přítomna a nápomocna při jednání v konfliktních situacích, neboť zaregistrovala, stejně jako i žadatelé o dávky státní sociální podpory čekající na chodbě před kanceláři A. N., hlučné a nevhodné chování ze strany obviněného, odehrávající se mezi otevřenými dveřmi kanceláře A. N., směřoval obviněný vulgarity též proti V. B., která obviněného, který i nadále držel svou nezletilou dceru v náručí, oslovila s prosbou, aby se choval slušně a nehovořil vulgárně, neboť je na úřadě, kde jsou přítomny i malé děti, kdy obviněný na to poškozené V. B., ohledně níž mu bylo jednoznačně zřetelné, již jen ze jmenovky umístěné na oblečení poškozené, že jde o zaměstnankyni Úřadu práce, řekl: „Ty drž taky hubu, Ty kundo malá,“ posléze, když se podařilo poškozené V. B. obviněného, který stále odmítal opustit prostor kanceláře A. N. a zároveň i ignoroval opakované výzvy ke slušnému jednání, obejít a stoupnout si zády ke dveřím vedoucím do kuchyňky, se obviněný otočil a plivl poškozené ze vzdálenosti asi 50 cm do obličeje, kdy v důsledku tohoto jednání poškozená od sebe chtěla obviněného odstrčit tak, aby na ni nezaútočil, ale nedopatřením a shodou náhod se zřejmě dotkla i nezletilá XXXXX, kterou měl obviněný pořád v náručí, kde ji přidržoval levou rukou, na což obviněný reagoval tím, že poškozenou odstrčil pravou rukou, do oblasti nosu, přičemž v důsledku toho poškozená narazila hlavou do skleněné výplně dveří, u nichž stála zády, hlavou skleněnou výplň rozbila, a tímto jednáním obviněný O. H. způsobil poškozené V. B. zranění v podobě podvrtnutí krční páteře středního stupně, s přítomností blokového postavení krčních obratlů páteře a svalových zatvrdlin podél krční páteře, jež z hlediska soudně lékařského dosahuje intenzity ublížení na zdraví, a které zraněnou osobu omezuje v běžném způsobu života obvykle po dobu okolo tří týdnů bolestmi a omezením hybnosti krční páteře, kdy obvyklá doba trvání pracovní neschopnosti činí okolo dvou až tří týdnů, přičemž obviněný zároveň na poškození jednokřídlových prosklených interiérových dveří způsobil poškozenému majiteli budovy, jímž je Městská část XY, škodu ve výši 2 157 Kč.

II. Dovolání

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal nejvyšší státní zástupce z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. dovolání, neboť se neztotožnil s důvody, pro které odvolací soud postoupil věc k projednání správnímu orgánu.

5. Nejvyšší státní zástupce poukázal na zákonné znaky skutkové podstaty zločinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, odkázal na ustanovení § 127 odst. 1 tr. zákoníku a popsal jeho objekt, podal definici orgánu státní správy, vysvětlil, v čem spočívá pravomoc úřední osoby, co se rozumí násilím a že u toho trestného činu se musí jednat o úmysl přímý, neboť pachatel jedná úmyslně s cílem působit na výkon pravomoci úřední osoby. Trestní odpovědnosti nezbavuje pachatele okolnost, že násilí použil jenom proto, aby napadený orgán přinutil plnit úkoly vyplývající z jeho pravomoci, byť by jej nutil, aby tyto úkoly plnil způsobem, který je v souladu se zákonem.

6. Odvolacímu soudu nejvyšší státní zástupce vytkl, že i po částečné změně skutku, jehož podstata zůstala zachována, neshledal naplněnými všechny znaky skutkové podstaty zločinu násilí proti úřední

osobě podle § 325 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, pro nedostatek příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného v podobě úderu rukou do obličeje poškozené a jejím postavením v pozici úřední osoby a v subjektivní stránce tohoto zločinu. Podle dovolatele odvolací soud vadně nepovažoval za prokázané, že by obviněný vůči poškozené užil násilí pro výkon pravomoci úřední osoby. Nesprávnost takového názoru státní zástupce dovozoval proto, že ze zjištěného skutkového stavu vyplývá, že se obviněný dostavil na úřad práce, aby zde „vyřešil“ nevyplacení sociálních dávek či v uvedeném směru „zjednal pořádek“. Účelem jeho návštěvy tedy nebylo vedení racionální konverzace o termínu vyplacení urgovaného dávkového příspěvku jeho družce, ale agresivní a vulgární vystupování v záměru zapůsobit na zde přítomné úřednice jako reprezentantky úřadu. Jeho agrese pokračovala a soustředila se na obě úřednice a přerostla až do roviny nepřípustného fyzického napadení V. B. Úmysl obviněného působit na úřední osoby pro výkon jejich pravomoci byl zřejmý již od počátku jeho vstupu do kanceláře úřadu práce a byl doložen výsledky provedeného dokazování.

7. Poškozená V. B. jako úřední osoba ve smyslu § 127 tr. zákoníku, pověřená k řešení obdobných situací vzešlých z úředního styku, vstoupila do incidentu, který ve vztahu k ní gradoval. Verbální i následná fyzická agrese obviněného vůči ní primárně vyvěrala z nevyplacené dávky státní sociální podpory, byla umocněna výzvami poškozené ke klidu ve snaze nastolit důstojnou a konstruktivní atmosféru pro úřední postup. jednání obviněného vůči poškozené tak nebylo pouze jeho reakcí na nepřiznání příslušné dávky státní sociální podpory, ale na její výzvy k jeho usměrnění a zklidnění. Obviněný jednal ve snaze ovlivnit výkon její pravomoci, popřípadě šlo o reakci na její úřední postup (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. [6 Tdo 725/2015](#)). Tyto aspekty umocnily i značnou razanci jím vedeného fyzického útoku proti poškozené, která se projevila ve způsobeném následku na jejím fyzickém zdraví. Odvolací soud však fyzické napadení poškozené posoudil zcela izolovaně, toliko ve smyslu neadekvátní reakce obviněného. Za chybějící považoval státní zástupce komplexní vyhodnocení zjištěné situace, včetně posouzení povahy obranného gesta či pohybu poškozené vůči obviněnému. Ze strany obviněného se nemohlo jednat ani o „násilné odstrčení“, jak ve shodě s obhajobou shledal odvolací soud, neboť takový závěr postrádá jakoukoliv vazbu na skutková zjištění plynoucí z klíčových svědeckých výpovědí, a není kontinuální ani se závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví.

8. Za vadu považoval dovolatel i to, že se odvolací soud nevypořádal se způsobeným následkem útoku, neboť jak vyplynulo ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, poškozená utrpěla zranění, které ji omezovalo v běžném způsobu života po dobu tří týdnů, přičemž obvyklá doba pracovní neschopnosti činí přibližně dva až tři týdny, avšak tato doba může být i delší (bod 5 znaleckého posudku na č. l. 48 spisu). Pokud odvolací soud i přes zjištěné nesprávnosti neshledal z důvodu absence příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného vůči poškozené v souvislosti s výkonem její pravomoci úřední osoby podmínkami pro uznání viny obviněného ze spáchání trestného činu podle § 325 tr. zákoníku, měl skutek trestněprávně kvalifikovat minimálně jako přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, což je skutečnost, kterou odvolací soud zcela pominul. Obdobně nezvažoval „výtržnický charakter“ posuzovaného jednání, které bylo třeba považovat za hrubou neslušnost a výtržnost, neboť napadl poškozenou úderem ruky do obličeje, předtím ji slovně urážel a plivl jí do obličeje. Tento čin byl spáchán před osobami v daném místě přítomnými. Vše svědčí pro závěr o naplnění skutkové podstaty přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku (byť v úvahu připadající jednočinný souběh nebylo možné u žalovaného zločinu s ohledem na zásadu zákazu reformatinis in peius dovozovat). Ke kontaktu poškozené s dítětem obviněného obhajobou tvrzenému dovolatel poznamenal, že pokud k němu skutečně došlo, jednalo se pouze o jeden z dalších důsledků předchozí agrese obviněného a záminku pro násilné jednání vůči poškozené.

9. Nejvyšší státní zástupce označil závěr odvolacího soudu, že skutek není trestným činem a postupoval podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., za nesprávné právní posouzení skutku obviněného,

neboť vytýkané jednání nemohlo být shledáno toliko jako přestupek, protože znaky žalovaného nebo jiného trestného činu byly naplněny. Přezkoumávané rozhodnutí je proto zatíženo vadou jak nesprávného právního posouzení skutku ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tak i vadným závěrem o postoupení věci jinému orgánu podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2018, sp. zn. 7 To 214/2018, jako i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

III.

Přípustnost dovolání

10. Nejvyšší soud jako soud dovolací po zjištění, že dovolání nejvyššího státního zástupce je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. ř., bylo podáno oprávněnou osobou podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), shledal, že bylo učiněno v souladu s oběma označenými dovolacími důvody.

11. Podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. je možné dovolání podat, pokud bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí, a důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je naplněn, když rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

12. Podle obsahu podaného dovolání je zřejmé, že nejvyšší státní zástupce odvolacímu soudu vytýkal jednak nesprávnost postoupení věci, a v souvislosti s tím jeho závěr, že nejde o trestný čin, tedy vadné právní posouzení, což jsou výhrady korespondující s uplatněnými dovolacími důvody, jejichž obsahovým náležitostem dovolatel dostál. Nejvyšší soud proto, když zjistil, že dovolání netrpí vadami, pro které by jej mohl podle § 265i odst. 1 tr. ř. odmítnout, v souladu s § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodu uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné a napadené rozhodnutí pro zjištěné vady nemohlo obstát.

IV.

Důvodnost dovolání

13. Nejvyšší soud poté, co posuzoval přezkoumávané rozhodnutí, shledal již v jeho obsahu patrné nedostatky spočívající v jeho nepřezkoumatelnosti. Zjistil však, že trpí i tím, že bylo vydáno v rozporu s procesními pravidly stanovenými pro postup odvolacího soudu, neboť pokud po zrušení rozsudku soudu prvního stupně odvolací soud rozhodl tak, že změnil skutek, nepostupoval v souladu s § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. a § 259 odst. 3 tr. ř.

14. Odvolací soud své argumenty, pro které rozhodl ve výroku přezkoumávaného rozhodnutí, v posledním odstavci na straně 4 popsal své úvahy směřující jak ke způsobu provedení dokazování, tak i k vadám právního posouzení i procesnímu postupu soudu prvního stupně, avšak bez toho, aby k těmto závěrům podal potřebný a nezbytný výklad, a nevysvětlil důvody nejen změny skutkových, ale i právních závěrů. V odůvodnění jsou uvedeny jen zcela schematické obsahy výpovědí obviněného a svědků, případně shrnutí, které závěry z provedení dokazování odvolací soud učinil a které promítl do zjištění, že „má za to, že příčinná souvislost mezi násilným odstrčením poškozené a jejím postavením v pozici úřední osoby zde není dána, aby obviněný mohl naplnit po subjektivní stránce skutkovou podstatu zločinu podle § 325 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zákoníku, neboť nebylo prokázáno, že by vůči poškozené B. užil násilí pro výkon pravomoci úřední osoby“. Z uvedeného nelze dovodit, proč odvolací soud dospěl k závěru, že jednání obviněného by mohlo být posouzeno

Úřadem Městské části Praha 9 podle zákona č. 251/2016 Sb. případně jako přestupek proti občanskému soužití.

15. Takové zdůvodnění je povrchní a neobsahuje úvahy ani vysvětlení, z nichž by bylo patrné, co má odvolací soud na mysli, zda nedostatek příčinné souvislosti, anebo subjektivní stránku, a na základě jakých skutečností k takovému závěru dospěl. Nevysvětlil tento závěr jak z hlediska skutkových podkladů, tak ani právních úvah. Tím, že odvolací soud do odůvodnění rozhodnutí nevtělil, na základě čeho a proč nejsou naplněny znaky zločinu, jenž byl obviněnému kladen za vinu, odvolací soud nerespektoval požadavky kladené zákonem na náležitosti odůvodnění usnesení podle § 134 odst. 2 tr. ř., které stanoví, že soud v usnesení stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona. Odvolací soud na tuto svoji zákonnou povinnost rezignoval, v důsledku čehož je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné, protože neobsahuje úvahy vedoucí k vlastnímu právnímu posouzení věci [srov. přiměřeně např. náleží Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2006, sp. zn. [III. ÚS 521/05](#) (N 70/40 SbNU 691), či náleží Ústavního soudu ze dne 24. 11. 2005, sp. zn. [I. ÚS 455/05](#) (N 210/39 SbNU 239)]. Taková vada zakládá porušení práva na soudní ochranu zakotveného v článku 36 odst. 1 Listiny a v článku 6 Úmluvy (srov. rozsudek ESLP ze dne 21. 1. 1999 ve věci G. R. vs. Španělsko, stížnost č. 30544/96, § 26, v němž bylo vysloveno, že podle ustálené judikatury musí soudní rozhodnutí uvádět důvody, na nichž jsou založená, v dostatečné míře), a jde proto o porušení práva na spravedlivý proces, protože v jeho duchu je povinností obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit a v tomto rámci se adekvátně, co do myšlenkových konstrukcí, racionálně logickým způsobem vypořádat i s argumenty uplatněnými účastníky řízení [srov. náleží Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2008, sp. zn. [I. ÚS 3184/07](#) (N 71/49 SbNU 61)].

16. Uvedené principy platí i pro řízení, v němž odvolací soud rozhoduje podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., neboť tak činí poté, co nejprve dospěl k závěru, že skutek, který posuzoval již soud prvního stupně a shledal v něm trestný čin, tímto trestným činem není a není ani jiným trestným činem, který by přicházel v úvahu, a naopak ve skutku, který vzal za prokázaný, může být shledán přestupek, neboť jinak by obviněného musel zprostit obžaloby [rozhodnutí Vyššího vojenského soudu ze dne 17. 4. 1964, sp. zn. [To 20/64](#) (publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod č. 6/1965)]. Zejména pro závěr, že posuzovaný čin nenaplnuje znaky žádného trestného činu, musí odvolací soud vysvětlit, které znaky zkoumaného trestného činu, a z jakých důvodů nepovažuje podle výsledků provedení dokazování za naplněné. K tomu je nutné v rozhodnutí uvést argumenty, o něž uvedený závěr opírá tak, aby vyhověl podmínkám stanoveným v § 134 odst. 1 písm. d) tr. ř. V daném případě je jeho úloha obdobná, jako je tomu při postupu podle § 226 písm. b) tr. ř., protože odvolací soud zde činí závěr, že se o trestný čin nejedná, a dospěje k němu na základě důkazů provedených v hlavním líčení soudem prvního stupně, případně jež provedl sám (§ 259 odst. 3 tr. ř., § 263 odst. 7 tr. ř.). I zde dospívá k závěru, že v žalobním návrhu označený skutek, případně skutek, který na základě vlastního rozhodnutí změní (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 6. 2010, sp. zn. [8 Tdo 578/2010](#), uveřejněné pod číslem 15/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní), není trestným činem. I v případě, že je věc postupována k projednání jako přestupek, se odvolací soud pro závěr o tom, že nejde nejen o žalovaný, ale ani žádný jiný trestný čin, musí vypořádat se všemi znaky do úvahy přicházejících trestných činů a s důvody, pro které konkrétní znaky nespátřuje naplněnými. I zde se jeho závěr musí opírat o provedené důkazy a zabývat se komponenty, které musí rozhodnutí soudu (jeho odůvodnění) z hlediska základních požadavků trestního řádu (§ 125 a § 134 tr. ř.) obsahovat. Pokud je hodnocen vztah mezi vykonanými skutkovými zjištěními a právními závěry z nich plynoucími, musí je odvolací soud vysvětlit. Je povinen vyložit svůj postoj k provedeným důkazům (viz náleží Ústavního soudu ze dne 23. 11. 2000, sp. zn. [III. ÚS 181/2000](#), uveřejněn pod č. 175 ve sv. 20 Sb. nál. a usn. ÚS ČR). Vzhledem k tomu, že při postupu podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. odvolací soud činí jiný právní závěr, než který učinil

soud prvního stupně, je povinen své úvahy vysvětlit způsobem, který odpovídá základním principům trestního řízení, mezi něž patří nutnost pečlivě a úplně popsat a také logicky a přesvědčivě učiněné závěry odůvodnit. Je tedy nepřipustné, aby takové odůvodnění rozhodnutí soudu druhého stupně neobsahovalo závěry o tom, z jakých důvodů se mění právní závěr, k němuž dospěl soud prvního stupně. V případě absence takového zdůvodnění jde o libovůli a jedná se o rozhodnutí, které nerespektuje trestní řád jako základní procesní trestněprávní předpis (nález Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2000, sp. zn. [III. ÚS 463/2000](#), uveřejněn pod č. 181 ve sv. 20 Sb. nál. a usn. ÚS ČR).

17. V této přezkoumávané věci odvolací soud nevysvětlil, z jakých důvodů dospěl k závěru, že „nebyla dána příčinná souvislosti mezi násilným odstrčením poškozené a jejím postavením v pozici úřední osoby“. Závěr o nedostatku subjektivní stránky je sám o osobě nejasný, jde vlastně jen o zmínku, která nemá návaznost na žádné skutkové ani právní úvahy. Zmíněný, jen uvedeným způsobem stručně nastíněný, závěr odvolacího soudu je nejasný a postrádá potřebné a nezbytné souvislosti jak s právní teorií, tak i se zjištěnými skutkovými okolnostmi, a proto je pro svou bezobsažnost projednávané rozhodnutí nepřezkoumatelné.

18. Odvolací soud však pochybil i v tom, že nerespektoval podmínky, za nichž může učinit jiná skutková zjištění, protože podle § 259 odst. 3 tr. ř. může rozhodnout sám ve věci, jen je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozsudku správně zjištěn a případně na základě důkazů provedených před odvolacím soudem doplněn a změněn. Odvolací soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení a) provedl znovu některé pro skutkové zjištění podstatné důkazy provedené již v hlavním líčení, nebo b) provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení.

19. Porovná-li se však výrok rozsudku soudu prvního stupně a odvolacího soudu, je patrné, že odvolací soud o postoupení věci rozhodl poté, co upravil znění skutkové věty v tom směru, že namísto zjištění učiněného soudem prvního stupně „... nezletilé XXXXX, kterou měl obviněný pořád v náručí, kde ji přidržoval levou rukou, což obviněný využil jako záminky k tomu, aby poškozenou napadl úderem pravé ruky, směřovaným do oblasti nosu, přičemž v důsledku úderu, po kterém začala poškozená téct z nosu krev, poškozená narazila hlavou do skleněné výplně dveří ...“, odvolací soud nově tuto část popsal tak, že „... nezletilé XXXXX, kterou měl obviněný pořád v náručí, kde ji přidržoval levou rukou, na což obviněný reagoval tím, že poškozenou odstrčil pravou rukou, do oblasti nosu, přičemž v důsledku toho poškozená narazila hlavou do skleněné výplně dveří ...“. Obdobným způsobem pozměnil, a to jejím vypuštěním, část popisu skutku, že „... přičemž poškozené V. B. bylo způsobenou i další poranění v podobě podkožního krevního výronu na přední straně levého stehna, jež nedosahovalo intenzity ublížení na zdraví, které jí způsobila M. M., která ji nakopla do stehna ...“.

20. Odvolací soud v odůvodnění přezkoumávaného usnesení, přestože učinil uvedenou změnu (vysvětlení tohoto postupu v odůvodnění chybí), poukázal jen na to, že „Výpovědi všech svědků na místě přítomných vykazují určité rozpory, neboť každý svědek vnímá situaci svými smysly subjektivně. Jednalo se o incident v malém prostoru zhruba tři na tři metry, kde bylo více osob. Ne každá osoba měla výhled na celkový průběh děje ...“. Kromě tohoto stručného vyjádření jinak vůbec nevysvětlil, co jej ke změně skutkových zjištění vedlo, resp. proč neakceptoval skutková zjištění soudu prvního stupně, zejména v čem shledával, že byla vadná, a na základě čeho je sám změnil. Pokud jde o převážný obsah jeho argumentace uvedené na straně 4, spočívala v tom, že „Z výpovědi svědkyně A. N. jako i svědkyň v čekárně přítomných bylo zjištěno, že obviněný s dcerou na ruce a přítelkyní M. M. ať již po zaklepání nebo bez klepání, rozhodně bez vyzvání vstoupili do kanceláře A. N. a hrubě se dožadovali, kdy dostane jeho přítelkyně dávky. Svědkyně A. N. se je snažila z kanceláře slovně vykázat, podle přítomných svědků byla agresivní a vulgární především svědkyně M. M. Obžalovaný rovněž použil hrubé výrazy. Situaci se snažila uklidnit klientka, svědkyně E. B., ale i jí obviněný nadával. Všechny osoby stály mezi kanceláří svědkyně A. N. a čekárnou. V tu chvíli se

dostavila poškozená V. B. a uklidňovala obviněného. Ten po ní plivl. Poškozená chtěla udělat obranné gesto a odstrčila obviněného rukou. V tom začal obviněný křičet, že poškozená bije dítě, a dal jí ránu do obličeje. Svědkyně viděla, jak poškozená narazila na skleněné dveře, v malé místnosti byla panika. Z výpovědi dalších svědkyň podle odvolacího soudu vyplynulo, že obviněný se choval vulgárně, agresivně. Zprvu byl klidný, ale k vyhocení situace došlo až na popud jeho družky. Když se poškozená V. B. snažila situaci uklidnit, zvýšila na ně hlas. Svědkyně G. P. stála vedle obviněného a viděla úder poškozené vůči obviněnému, neviděla úder poškozené vůči dítěti. Obviněný dal poškozené úder, jehož následkem poškozená rozbila hlavou skleněnou výplň. Nevhodné chování včetně nadávek a plivnutí obviněného vykazuje určité znaky výtržnického chování. Následné jednání poškozené, razantní chtěné odstrčení obviněného a nechtěný střet její ruky s tělem dítěte pak v obviněném vyvolalo následný útok pravou rukou, tedy odstrčení V. B. Při porovnání výšek obviněného a poškozené došlo k úderu do oblasti hlavy poškozené.“ Na tuto pasáž již navazoval právní závěr shora uvedený (viz strana 4 usnesení odvolacího soudu).

21. Z takto popsaných veškerých úvah odvolacího soudu je zřejmé jen to, že žádné potřebné argumenty neobsahuje nejen k právnímu závěru, ale ani ve vztahu k důvodům, proč skutková zjištění měnil. Je zřejmé jen to, že jde o odlišné skutkové zjištění, než které učinil soud prvního stupně.

22. Bohužel je třeba konstatovat, že z protokolu o veřejném zasedání konaném dne 20. 6. 2018 se podává, že odvolací soud sám žádné důkazy proto, aby mohl dojít k jiným skutkovým zjištěním, neprováděl, a tedy podmínky vymezené v § 259 odst. 3 ani § 263 odst. 7 tr. ř. nerespektoval.

23. Jestliže odvolací soud zjistil postupem podle § 254 tr. ř., že soud prvního stupně pochybil v rámci prováděného dokazování podle § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a řádně provedené důkazy nevyhodnotil, nebo neprovedl dokazování v jeho nezbytné úplnosti, platí i pro případný postup podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. stejná pravidla, jako trestní řád stanoví u § 259 odst. 3 tr. ř. V případě obou forem rozhodnutí, tedy jak podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., tak podle § 259 odst. 3 tr. ř., jde o situaci, kdy odvolací soud nejprve pro zjištěné nedostatky napadené rozhodnutí zruší, a poté volí další řešení této situace. Podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. věc postoupí příslušnému orgánu, aby byl čin projednán jako přestupek, když předtím dospěl k závěru, že nejde o trestný čin, kdežto u § 259 odst. 3 tr. ř. rozhodne ve věci sám rozsudkem, neboť shledá, že jde o trestný čin; anebo jsou dány podmínky pro to, aby byl obviněný zproštěn obžaloby. V každém případě rozhodovací činnost odvolacího soudu vychází ze skutkových zjištění, k nimž dospěl soud prvního stupně. Těmito sice není vázán, může je změnit, avšak za zákonných podmínek, které vycházejí z ustanovení § 254 tr. ř., a byť nejsou u ustanovení § 257 tr. ř. výslovně stanoveny, platí pro možnost odchýlení se od soudem prvního stupně učiněných skutkových zjištění stejná pravidla, jaká jsou vymezena u § 259 odst. 3 tr. ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 6. 2010, sp. zn. [8 Tdo 578/2010](#), uveřejněné pod č. 15/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní, a též srov. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 1. 2002, sp. zn. [4 To 928/2001](#), uveřejněné pod č. 2/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní).

24. Pokud odvolací soud v přezkoumávané věci chtěl soudem prvního stupně provedené důkazy hodnotit jinak a na základě odlišného hodnocení důkazů změnit skutkový stav, byl povinen rozhodující důkazy provést znovu a při jejich hodnocení měl navazovat na důkazy provedené před soudem prvního stupně v hlavním líčení, přičemž je vázán hodnocením těchto důkazů, tak jak to učinil soud prvního stupně, s výjimkou těch důkazů, které byly provedeny před odvolacím soudem. Těmito zásadami se však odvolací soud neřídil, když při veřejném zasedání (viz protokol na č. l. 288 až 291) neprovedl žádné důkazy (byla jen podána zpráva o stavu věci zaměřená na otázky, jež bylo třeba řešit), a přesto změnil skutkový stav a v odůvodnění rozhodnutí se řádně se svými postupy ani úvahami a závěry nevypořádal. Nejvyšší soud proto ze všech uvedených důvodů dospěl k závěru, že odvolací soud pro učiněná skutková zjištění postupoval v rozporu se zákonem, a to mimo uvedené i proto, že dostatečně nezdůvodnil ve smyslu hledisek vyjádřených v § 2 odst. 5, 6 tr. ř., z čeho

vycházel. Nevypořádal se např. s tím, že výpověď poškozené o tom, že se dítěte obviněného při obranném gestu spočívajícím v odstrčení dotkla asi v oblasti nohou (vzhledem k výškovému rozdílu), koresponduje i s výpovědi svědkyně A. N., jež uvedla, že: „Paní B. se dotkla rukou dítěte v místech jeho kolen, možná břicha.“ Odvolací soud nevysvětlil, proč tyto skutečnosti neposuzoval, když vůbec není zřejmé, o co se pro své závěry opíral. V této souvislosti ani nereagoval na závěr soudu prvního stupně, který považoval za jednoznačně prokazané, že poškozená nemohla dceru obviněného uhdit takovou intenzitou, jak tvrdili obviněný a svědkyně M. M. Dítě nemělo žádné viditelné zranění, bylo čilé, veselé, nereagovalo bolestivě, přičemž lékař dne 15. 1. 2017 vyloučil možnou mozkovou komoci (strana 11 rozsudku soudu prvního stupně a č. l. 21 až 25). Bez povšimnutí nechal odvolací soud, že obviněný svou dceru držel na ruce tak, že její hlavička byla ve stejné výši jako jeho hlava a o 22 cm menší poškozená by na ni mohla těžko dosáhnout.

25. Těmito nejasnostmi a nedostatky, jimiž úvahy odvolacího soudu trpí, neboť nemají žádnou odezvu v potřebném vysvětlení v posuzovaném rozhodnutí, Nejvyšší soud dokládá a doplňuje své předchozí závěry, že jde o rozhodnutí, které je po všech stránkách nedostatečné a nepřezkoumatelné, a proto nemohlo obstát. Procesní nedostatky spočívající v nerespektování pravidel pro postup podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř., § 259 odst. 3, § 263 odst. 7 tr. ř. a nepřezkoumatelnosti usnesení, proti nimž dovolání směřuje, mají význam pro nesprávnost právních úvah bezprostředně ovlivňujících to, zda jde, či nejde o trestný čin, jenž byl žalován, případně o jiný trestný čin, jenž měl být ve skutku shledán, jak správně v dovolání poukázal nejvyšší státní zástupce. Z těchto důvodů Nejvyšší soud, když považoval dovolací námítky nejvyššího státního zástupce za důvodné, podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2018, sp. zn. 7 To 214/2018, a podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil též další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, Městskému soudu v Praze podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

26. Věc se nyní vrací zpět odvolacímu soudu k novému rozhodnutí ve věci, v níž bude povinen znovu rozhodnout o odvolání obviněného, a to mimo jiné i z hledisek, která zcela důvodně namítal v dovolání státního zástupce, jenž opodstatněně poukázal nikoliv jen na procesní nedostatky, které nyní zdůraznil Nejvyšší soud, ale především na vady v právních závěrech odvolacího soudu. Vzhledem k tomu, že nejvyšší státní zástupce v dovolání uplatnil podstatné námítky proti vadnému právnímu posouzení, s nimiž se Nejvyšší soud i s odkazem na shora rozvedené další výhrady ztotožnil, je třeba kromě toho, že jde o rozhodnutí, které jak po skutkové, tak i právní stránce nepřezkoumatelné, uvést alespoň základní principy, které bude muset odvolací soud při novém rozhodování respektovat.

27. Nejvyšší soud poukazuje na to, že bude třeba velmi pečlivě zkoumat naplnění všech znaků trestného zločinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, jehož se dopustí ten, kdo užije násilí pro výkon pravomoci úřední osoby a ublíží-li takovým činem jinému na zdraví.

28. Za potřebné Nejvyšší soud považuje zdůraznit, že jde o trestný čin úmyslný, u něhož se po subjektivní stránce vyžaduje úmysl přímý [§ 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku], neboť pachatel jedná s cílem působit na výkon pravomoci úřední osoby tak, aby napadená úřední osoba buď svou pravomoc vůbec nevykonala, nebo ji vykonala jinak, než ji zamýšlela vykonat předtím, než došlo k použití násilí, anebo jedná úmyslně pro výkon pravomoci úřední osoby.

29. Podle § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku je úřední osobou mimo jiné odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá přitom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení k trestní odpovědnosti a ochraně úřední osoby se podle jednotlivých ustanovení trestního zákona (§ 110 tr. zákoníku) vyžaduje, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s její pravomocí a odpovědností. Posuzovaná trestná činnost tak musí být spáchána v souvislosti s tím,

jaké pravomoci byly úřední osobě svěřeny a jakou odpovědnost za ně nese. Podle judikatury Ústavního soudu se za akt orgánu veřejné moci považuje také jednání konkrétního funkcionáře orgánu veřejné moci, pokud rozhoduje o subjektivních právech a povinnostech subjektů (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 2. 1999, sp. zn. I ÚS 505/1998). Pravomoc spočívá v oprávnění úřední osoby vykonávat veřejnou moc, přičemž veřejnou mocí se rozumí taková moc, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných osob (subjektů), ať již přímo, nebo zprostředkovaně. Subjekt, o jehož právech nebo povinnostech je rozhodováno, není v rovnoprávném postavení s úřední osobou a obsah rozhodnutí úřední osoby nezávisí na vůli takového subjektu. I když za výkon pravomoci nelze považovat jen rozhodování o právech a povinnostech fyzických i právnických osob, je v pojmu pravomoci vždy obsažen prvek moci a prvek rozhodování (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 1966, sp. zn. [9 Tz 56/66](#), uveřejněné pod č. 16/1967-II. Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní, či stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 1972, sp. zn. [4 To 47/71](#), uveřejněné pod č. 48/1972 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní). Vždy musí jít o plnění úkolů, jež mají širší společenský dosah.

30. Násilím se v obecné rovině rozumí použití fyzické síly k působení na vůli člověka s cílem překonat kladený odpor nebo očekávaný odpor anebo mu zamezit. Násilí může směřovat proti člověku, a to jak proti člověku, jehož odpor má být překonán, nebo jehož odporu chce pachatel zamezit. K naplnění znaku násilí se nevyžaduje, aby pachatel způsobil újmu na zdraví (srov. stanovisko Nejvyšší soud ze dne 11. 2. 1979, sp. zn. [Tpjf 33/79](#), uveřejněné pod č. 1/1980. Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2017, sp. zn. [8 Tdo 148/2017](#)).

31. [Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 325 odst. 2 písm. b\) tr. zákoníku je ublížení na zdraví, jímž se ve smyslu § 122 odst. 1 tr. zákoníku rozumí takový stav spočívající v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a vyžaduje lékařské ošetření \(srov. stanovisko pléna Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 1965, sp. zn. \[Pls 5/65\]\(#\), uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. II/1965, či rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. 9. 1965, sp. zn. \[5 Tz 38/65\]\(#\), uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. \[2/1966\]\(#\), či rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 1983, sp. zn. \[6 Tz 83/82\]\(#\), uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. \[21/1984\]\(#\)\).](#)

32. K subjektivní stránce, kterou rovněž odvolací soud jen zmínil, je třeba uvést, že zavinění je vnitřní, psychický vztah pachatele k podstatným složkám trestného činu. Zavinění podle § 15 a § 16 tr. zákoníku je vybudováno jednak na složce vědění (intelektuální), která zahrnuje především vnímání objektivního světa, ve kterém se pohybuje, pachatelem, a to v celkové souvislosti a historii jeho prožívání skutečnosti, což pak formuje jeho představy a úsudky, jež si tvoří na základě svých znalostí a zkušeností. Při takovémto usuzování se pachateli jeví některé složky jako jisté a některé jen jako možné (např. pachatel, který v úmyslu usmrtit poškozeného na něj několikrát vystřelí a zasáhne ho opakovaně do prsou, nemůže vědět s naprostou jistotou, že ho usmrtil, a to na rozdíl od pachatele, který sekerou zcela oddělí hlavu poškozeného od jeho těla). Složka vědění zahrnuje nejen vědění skutečné, aktuální, ale i potenciální, tedy možnost takového vědění. Jednak volní složku, která zahrnuje aktivní kladný vztah k zamýšleným či uvažovaným skutečnostem na podkladě znalosti rozhodných okolností, aniž by bylo vyžadováno, aby pachatel pociťoval tyto skutečnosti jako pro sebe příjemné či nepříjemné (i nepříjemnou skutečnost pachatel může chtít nebo s ní být srozuměn, jestliže se chce vyhnout skutečnosti ještě nepříjemnější anebo jestliže podlehne své vášni nebo jiným citovým hnutím) (srov. SOLNAŘ, V. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972, s. 209, 221). Aktivní vztah k zamýšleným nebo uvažovaným skutečnostem tu musí být z toho důvodu, že vůle musí potencovat jednání pachatele, a proto nepostačuje jen jeho „pasivní přístup“, který se neprojeví v jednání (konání nebo opomenutí) pachatele (tzv. neprojevená vůle nebo i vůle projevená – tedy

případ, kdy pachatel si přeje např. smrt určité osoby a vyjádří tuto svou vůli i slovně, ale neučiní k tomu žádný konkrétní akt). Kladný pak tento vztah musí být z toho důvodu, že vůle směřuje k vyvolání rozhodných skutečností vlastním jednáním; pokud by byl záporný, nesměřovala by vůle pachatele k jejich vyvolání. Kladný vztah zde není jen u „chtění“ ve smyslu přímého úmyslu, ale i u „srozumění“, které provází činnost směřující k následku (srov. k tomu i odstavec 2 § 15 a výklad k němu in: ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 211).

33. Zásadně platí, že závěr o zavinění pachatele musí být vždy podložen výsledky dokazování a musí z nich logicky vyplynout. Okolnosti subjektivního charakteru lze zpravidla dovozovat toliko nepřímou z okolností objektivní povahy, z nichž je možno dle zásad logického myšlení usuzovat na vnitřní vztah pachatele k porušení nebo ohrožení zájmů chráněných trestním zákonem [srov. například stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30. 10. 1973, sp. zn. [Tpjf 51/72](#) (uveřejněné pod č. 62/1973 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), nebo ze dne 16. 6. 1976, sp. zn. [Tpjf 30/76](#) (uveřejněné pod č. 41/1976 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek)].

34. Jak je z obsahu přezkoumávaného rozhodnutí patrné, žádným z těchto znaků se odvolací soud nezabýval a jen nesrozumitelně zmínil, že nebyla zachována příčinná souvislost mezi násilným odstraněním poškozené a jejím postavením jako úřední osoby, což nedává smysl, protože příčinná souvislost se zjišťuje mezi zaviněným jednáním pachatele a způsobeným následkem. Příčinný vztah, který spojuje jednání s následkem, je nezbytným obligatorním znakem tzv. objektivní stránky trestného činu. Samotná příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním pachatele a způsobeným relevantním trestněprávním následkem (účinkem) ovšem zakládá trestní odpovědnost pachatele jen za předpokladu, je-li vývoj příčinné souvislosti alespoň v hrubých rysech zahrnut jeho zaviněním [srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 1980, sp. zn. [2 Tz 10/80](#) (uveřejněné pod č. 20/1981 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), či rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 1981, sp. zn. [5 Tz 66/80](#) (uveřejněné pod č. 24/1981 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek)]. Určitá skutečnost (okolnost) neztrácí svůj charakter příčiny jen proto, že mimo ni byl následek způsoben ještě dalšími příčinami (okolnostmi, podmínkami). Příčinnou souvislost je třeba zkoumat vždy konkrétně na základě zjištěných okolností případu (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 126) a nepřerušuje se, jestliže k jednání pachatele přistoupí i další skutečnost, jež spolupůsobí ke vzniku následku, ovšem za předpokladu, že jednání pachatele zůstává takovou skutečností, bez níž by k následku nebylo došlo [srov. rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 28. 11. 1974, sp. zn. [125/74](#) (uveřejněný pod č. 37/1975 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek)]. Jednání pachatele má proto povahu příčiny i tehdy, když kromě něj vedlo k následku i jednání další osoby.

35. Takový vztah však odvolací soud zřejmě neměl na mysli, protože nekonstatoval neexistenci příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a vzniklým následkem, tedy násilím, jež proti poškozené užil, případně těžším následkem v podobě jejího utrpeného zranění, ale zcela nevysvětlitelně dovozoval neexistenci údajně příčinné souvislosti mezi úderem obviněného a postavením poškozené jako úřední osoby. Přičemž však zcela pominul všechny okolnosti a souvislosti, jak na sebe navazovaly. Bude proto třeba v dalším rozhodování respektovat pravidla a podmínky, za nichž je třeba hmotněprávní vymezení výkonu pravomoci poškozené jako úřední osoby v projednávaném případě posuzovat podle všech zjištěných skutečností, jak byly ve věci prokázány, a to při respektu těchto znaků a pojmů ve smyslu právní teorie i aktuální judikatury soudů. Vodítkem v daném případě mohou být i námitky nejvyššího státního zástupce rozvedené v podaném dovolání, s nimiž se Nejvyšší soud ztotožnil. Kromě uvedeného na odvolacím soudu bude, aby ze všech těchto hledisek a kritérií znovu posuzoval, zda čin, jenž bude po pečlivém uvážení všeho, co zjistil a zhodnotil z hledisek § 2 odst. 5, 6 tr. ř. soud prvního stupně, odpovídá uvedeným zásadám. Bude nutné, aby odvolací soud hodnotil útok obviněného na poškozenou, neboť nic prozatím nesvědčí o tom, že by jednání obviněného nemělo souvislost s výkonem pravomoci poškozené jako úřední osoby.

Významný je zde vztah jednání obviněného a následku spočívajícího v pobouření přítomných osob, tak i v povaze zranění poškozené, který nebyl ničím přerušen, ale naopak byl zcela ve všech souvislostech zachován.

36. Pro případ, že by odvolací soud i nadále na svém závěru setrval a po důsledném a pečlivě provedeném dokazování s respektem k § 2 odst. 5, 6 tr. ř., § 259 odst. 3 tr. ř. a § 263 odst. 7 tr. ř. i přesto shledal, že se o zločin podle § 325 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zákoníku nejedná (v takovém případě se však musí velmi pečlivě vypořádat se všemi shora uvedenými skutečnostmi a veškeré úvahy rozvést v odůvodnění usnesení z hledisek § 134 tr. ř.), bude jeho povinností zkoumat, zda tento skutek nevykazuje znaky jiného trestného činu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. [11 Tz 55/2016](#), či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 10. 2015, sp. zn. [4 Tdo 1130/2015](#), nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. [8 Tdo 693/2010](#)). Odvolací soud se těmito možnými právními posouzeními pro případ, že by nebyly naplněny znaky skutkové podstaty zločinu (což se však s ohledem na dosud učiněná zjištění nejví pravděpodobným), který v posuzovaném činu důvodně spatřovala obžaloba i soud prvního stupně, dosud zcela vadně nezabýval. V dalším řízení se však tohoto nedostatku bude nutné vyvarovat, protože se jeví zcela opodstatněným, že se může jednat o přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku či výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku. Pokud totiž odvolací soud shledal, že obviněný „... poškozenou odstrčil pravou rukou, do oblasti nosu, přičemž v důsledku toho poškozená narazila hlavou do skleněné výplně dveří, u nichž stála zády, hlavou skleněnou výplň rozbila, a tímto jednáním obviněný O. H. způsobil poškozené V. B. zranění ... dosahující intenzity ublížení na zdraví, a které zraněnou osobu omezuje v běžném způsobu života obvykle po dobu okolo tří týdnů bolestmi a omezením hybnosti krční páteře, kdy obvyklá doba trvání pracovní neschopnosti činí okolo dvou až tří týdnů ...“, rezignoval na svou povinnost zjištění jednání posuzovat z hlediska znaků přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, neboť z popsání děje je zřejmé, že obviněný jednal způsobem v této právní kvalifikaci popsaným, a to včetně zjištěného následku (srov. § 122 odst. 1 tr. zákoníku).

37. Lze jen připomenout, že odvolací soud se dosud nezabýval možností spatřovat v činu obviněného (pokud věc postupoval) přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku, a to i přesto, že v odůvodnění svého usnesení uvedl, že „Nevhodné chování včetně nadávek a plivnutí obviněného vykazuje určité znaky výtržnického chování“, čímž možnost tohoto jiného právního posouzení při závěru, že nejde o trestný čin, nesprávně pominul.

38. Přes uvedené však Nejvyšší soud připomíná, že ve všech svých úvahách bude odvolací soud, jenž bude v situaci, kdy bude rozhodovat na podkladě odvolání obviněného, vázán § 259 odst. 4 tr. ř., podle kterého v neprospěch obžalovaného může změnit napadený rozsudek jen na podkladě odvolání státního zástupce, jež bylo podáno v neprospěch obžalovaného. Jelikož však státní zástupce nepodal odvolání a odvolací soud rozhodoval pouze o odvolání obviněného podaného v jeho prospěch, bude moci učinit jen rozhodnutí, které nebude pro obviněného nepříznivější než to, které vydal soud prvního stupně (usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 7. 2003, sp. zn. [5 To 66/2003](#), uveřejněné pod č. 35/2004 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, část trestní).